

jeg, at denne Bestemmelse kun kan være udsprungen af en i øvrigt meget rosværdig Lyst til at tænke sig, hvad der kan tjene til Arbejdernes Velbefindende. Jeg paa-skønner, at en saadan Tanke overhovedet er lagt til Grund for Forslaget, men jeg er ganske sikker paa, at det, hvis den paa-gældende Koncipist af § 14 skal til at tænke sig, hvordan disse Ting skulle gen-nemføres i Praksis, vil vise sig meget van-skeligt at give brugelige Anvisninger i saa Henseende. Der er fra flere ærede fore-gaaende Talere blevet slaaet paa, hvorledes Tilsynet skal være. Jeg erkender, at det ogsaa efter mit Skøn er en Mangel ved Lovforslaget, at det ikke indeholder Reg-ler om, hvorledes Tilsynet skal effektueres, thi derpaa kommer det jo til syvende og sidst an, hvorledes Loven kommer til at virke. For mig er det ganske klart, at baade Loven af 1873 og den af 1889 ingen-lunde have bragt de Resultater, som de kunde have bragt, fordi Tilsynet har været ufuldstændigt. Jeg ved godt, at det ikke har været den højtærede Ministers eller den højtærede Regerings Skyld. Jeg sad i sin Tid i det Udvalg, der behandlede det Forslag, der blev ophøjet til Lov under 12te April 1889. Jeg tror, vi sade i 3 Samlinger, og det, det knob mest med at blive enige om, var netop hvor stor og af hvad Art dette Tilsyn skulde være, der skulde etableres. Jeg vilde anse det for meget uklogt at give denne Lov, naar vi ikke samtidig sørgede for et virkelig effek-tivt Tilsyn med den. Om det skal insti-tueres paa den ene eller den anden Maade, om der skal nogle Mænd eller nogle Kvin-der med, er ganske underordnede Spørgs-maal. Det vilde være ganske urimeligt at gribe saa dybt ind i de privates Ret og saa lade Loven staa som et dødt Bogstav, fordi der ikke er det fornødne Tilsyn. Jeg henstiller derfor til det kommende Udvalg, at det ikke lader Sagen gaa fra sig, før der er skaffet et fyldestgørende Tilsyn, thi ellers vil Lovens Hensigt ikke naas.

Jeg skal endnu gøre en Bemærkning til 3dje Stykke af § 23, hvor det bestem-mes, at „Indenrigsministeren skal derhos være bemyndiget til for et Tidsrum af ind-til 5 Aar ad Gangen at indrømme enkelte Virksomheder eller Grupper af Virksom-heder de Lempelser i Anvendelsen af nær-værende Lovs Bestemmelser angaaende kvindelige Arbejdere over 18 Aar, som maatte være nødvendige for at muliggøre den fortsatte Anvendelse af de ved Lovens Kundgørelse allerede beskæftigede Kvinder.“ Denne Bestemmelse forekommer mig baade

for snæver og for vid. Den er for snæver, for saa vidt den kun tager Sigte paa de Kvinder, der i Øjeblikket ere beskæftigede i de paagældende Virksomheder. Der kunde da ogsaa være Grund til at tage noget Hensyn til selve Virksomhederne; thi det er jo klart, at de ikke kunne være tjent med at fortsætte, med Kvinder, naar de ikke ere i Stand til at supplere den Af-gang, der finder Sted i Tidens Løb. Paa den anden Side er Bestemmelsen for vid, idet 5 Aar ad Gangen kan trække ud en hel Menneskealder, naar nogle enkelte el-ler en ganske enkelt Kvinde, der er 20 Aar paa den Tid, Loven træder i Kraft, bliver i den samme Virksomhed indtil sit 60de Aar, og Ministeren indrømmer hende en Særstilling i hele denne Tid. Det fore-kommer mig ikke, at der er nogen Grund dertil. Jeg mener overhovedet ikke, at man skulde have alle disse strenge Bestem-melser om Kvinder, men vil man endelig have dem, forekommer det mig, at Mini-steren skulde have Ret til at suspendere fra dem i visse Grupper af Virksomheder; der maatte anses for at blive umuliggjorte, for saa vidt de ikke maa bruge Kvinder. Jeg er bleven gjort opmærksom paa en særlig Art af Virksomheder, der vil lide mere herunder end andre, nemlig de Tryk-kerier, der trykke Aviser. Der er ikke Tale om de Trykkerier, der bruge Viktoria-presser, thi der benyttes jo ikke Kvinder, men de, der trykke paa den gamle Maade, og navnlig de, der trykke Aviser, der ud-gaa om Morgenens, kan, efter hvad der er blevet mig meddelt, ikke udføre deres Ger-ning, hvis de ikke maa benytte Kvinder. Aviserne skulle nemlig trykkes om Natten, og det Arbejde, som Kvinderne nu udføre, kan ikke udføres af andre, thi det skal være et anden Klasses Arbejde, som de mandlige Arbejdere ikke ville paatage sig. Skulde Følgen blive, at vi blive fri for en Del af de Aviser, som vi nu ere piskede til at læse, vilde det ikke skade; men saa-ledes gaar det jo ikke, jeg antager nok, at Aviserne vilde blive trykte alligevel. I det hele og store vil jeg anse det for hensigts-mæssigt, om den højtærede Minister fik en Beføjelse til at give en Dispensation fra de strenge Bestemmelser, der forbyde Kvin-dernes Arbejde i natlige Timer.

Blot et Par Ord endnu til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 10de Valgkreds (J. Jensen), navnlig af Hensyn til Indled-ningen til det ærede Medlems Foredrag. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem rig-tigt, mente han, at det var beklageligt, at vi stod saaledes i vort Samfund, at det